

Комунальний заклад Львівської обласної ради «Обласний науковий ліцей»

Звіт про результати дослідження освітнього
середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей»

Автори звіту: Хлопик О.М.

Середня О.М.

Заблоцький А.В.

Марущак І.М.

Петренко О.М.

Думайло О.В.

Костецька Г.В.

Савостейко З.В.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Розділ I
Стислий опис методики дослідження (ключові запитання; використані методи і прийоми, характеристика інструментів, організація дослідження).
3. Розділ II
Аналіз результатів дослідження.
4. Висновки
5. Рекомендації

ВСТУП

Дослідження якості освітнього середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей» у 2025 році проводилося в рамках заходів, передбачених проєктом «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7) відповідно до наказу департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» від 07.02.2025 р. №02-01/01/42. Анкетування відбулося 16 квітня 2025 року (згідно з графіком, розробленим та поміщеним у додатку до наказу по закладу освіти).

Мета дослідження - оцінка якості освітнього середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей» на придатність для ефективного виховання. Цей звіт має на меті проаналізувати результати анкетування, проведеного серед учнів, вчителів та батьків КЗ ЛОР "Обласний науковий ліцей", з метою оцінки поточного стану безпеки в закладі та визначення векторів для подальшого вдосконалення.

Завдання дослідження якості освітнього середовища у КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей»:

- оцінити освітнє середовище ліцею на відповідність таким характеристикам: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслити коло проблем ліцею та визначити напрями співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювати зростання професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримати об'єктивну інформацію про можливості освітнього середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей» забезпечити ефективне виховання;
- визначити перспективні й актуальні напрями освітньої політики у сфері виховання.

З метою організованого та об'єктивного проведеного анкетування було видано наказ по ліцею № 01-02/32 від 07.04.2025 р. «Про організацію проведення оцінювання якості освітнього середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей».

РОЗДІЛ I

З метою дослідження якості освітнього середовища КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей» було проведено анкетування учнів 10-х класів (анкети розраховані на час до 45 хв) та педагогів ліцею (анкета - до 60 хв.), а також батьків (опікунів) учнів 10 класів (анкети – до 60 хв.). Анкетування учнів 10-х класів відбулося під керівництвом визначеного наказом директора ліцею педагогічного працівника (окрім класного керівника) у передбачений графіком анкетування день і час. Попередньо заступник директора ліцею з навчальної роботи Хлопик О.М. провела нараду з педагогами ліцею, а класні керівники - бесіди з учнями та батьками про призначення та специфіку анкетування, пояснили для чого проводиться дослідження та як слід виконувати анкету. Було наголошено, що анкетування анонімне і обрані відповіді не будуть доведені до відома учителів та батьків; доступ до результатів дослідження є тільки у директора школи та керівників органів управління освітою територіальної громади і району, а результати дослідження мають бути оприлюднені у формі звіту про самооцінювання якості освітнього середовища.

Анкетування учнів 10-х класів та педагогів проводилося в закладі освіти згідно графіку:

Група респондентів	Час проведення	Закріплений інструктор	Місце проведення
Г-11	13.05 – 13.50	Білан В., Думайло О.	Каб.401
І-12	13.05 – 13.50	Федис Я., Савостейко З.	Каб.308
Е-13	13.05 – 13.50	Мосевич І., Виджак І.Р., Сосяк Р.М.	Каб.404 Каб.409
П-14	13.05 – 13.50	Асєєва Г. Підбуска В.	Каб.303
педпрацівники	14.00 – 15.00	Хлопик О.М.	Каб.401

Анкетування батьків учнів проводилося у їхній вільний час упродовж доби 16 квітня 2025 року.

Методом дослідження було анкетування, інструментом дослідження була анкета. У дослідженні взяли участь:

- 133 учні, з них 41 хлопець (30,83%) та 92 дівчат (69,17%); серед опитаних учнів 4 ліцеїстів є ВПО (3%);

- 25 педагогів, з них 8 чоловіків (32%) та 17 жінок (68%). Серед опитаних педпрацівників 9 учителів (36 %) викладають природничі дисципліни, математику та інформатику, 12 учителів (48%) – гуманітарні дисципліни, 4 педагогів (16%) – педпрацівники, які відповідають за виховання в масштабі закладу.

РОЗДІЛ II

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021-2027 роках») освітнє середовище має бути:

- безпечним (таким, що гарантує комфортне перебування у приміщеннях школи, психологічний комфорт, педагогічний захист);
- сповненим довіри (панують моральні норми, статеві, релігійна і соціальна рівність, справедливість, толерантність);
- демократичним (гарантоване право участі в житті освітньої спільноти, не обмежується свобода висловлювання, дієво працюють органи громадського врядування);
- патріотичним (спілкування у закладі виключно українською мовою, поважне ставлення до державних символів України, вшанування героїв України)
- культуротворчим (використовуються активні та інтерактивні методи навчання, працюють бібліотека, наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії; проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо);
- відкритим (є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю, зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість).

На основі проведеного е-анкетування та отриманих результатів можна здійснити аналіз кожного з вищезгаданих середовищ.

Безпечне освітнє середовище в Комунальному закладі Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" є **сформованим**. Цей висновок ґрунтується на тому, що переважна більшість показників, що характеризують фізичний комфорт, психологічний клімат та соціальну безпеку містять позитивні відповіді на рівні понад 50% від опитаних у відповідних групах.

Фізичний комфорт та безпека: температурний режим та освітленість – за даними анкетування батьків, 93.58% респондентів вважають температурний режим у ліцеї в осінньо-зимовий період комфортним. Аналогічно, 96.33% батьків позитивно оцінюють освітленість приміщень. Важливим аспектом фізичної безпеки є дотримання педагогами норм навчального навантаження на учнів. Згідно з опитуванням вчителів, 80% респондентів стверджують, що їхні колеги дотримуються цих норм. Ці показники свідчать про задовільний рівень забезпечення базових фізичних умов для перебування учнів у закладі. Проблемні зони – водночас, результати опитування учнів виявляють певну неоднозначність. 51.13% учнів вказують на те, що в деяких кабінетах було холодно взимку. Крім того, 16.51% батьків висловили занепокоєння щодо неприємних запахів у

шкільних туалетах. Ці дані вказують на необхідність проведення додаткових досліджень та вжиття заходів для покращення санітарно-гігієнічних умов у ліцеї.

Психологічний клімат: аналіз анкетування виявляє загалом сприятливий психологічний клімат у ліцеї. Переважна більшість батьків (84.4%) не спостерігають випадків булінгу. Учні також здебільшого позитивно ставляться до відвідування ліцею, про що свідчать відповіді на питання про мотивацію навчання. Проте, існують і негативні сигнали. 21.80% учнів відчують дискомфорт від необхідності вислуховувати докори вчителів при однокласниках. Цей факт може свідчити про недостатню сформованість культури позитивної комунікації між педагогами та учнями. Крім того, певна частина учнів (16,54%) вказує на випадки зневажливого ставлення з боку однолітків.

Соціальна безпека: прояви девіантної поведінки – анкетування виявляє недостатньо високий рівень поширеності девіантної поведінки серед учнів. Більшість респондентів (як учнів, батьків, так і вчителів) стверджують, що випадки вживання алкоголю та наркотиків у ліцеї взагалі відсутні або є рідкістю. Водночас, куріння під час подорожей та учнівських вечорів залишається актуальною проблемою: 12,79% учнів вказують на наявність таких випадків; 7.52% ліцеїстів вказують на вживання легких алкогольних напоїв. Це свідчить про необхідність посилення профілактичних заходів та контролю за дотриманням правил поведінки. Значна частина учнів (71.43%) позитивно оцінює можливість спілкування з друзями в ліцеї. Однак, невелика кількість учнів (3.01%) вказує на відсутність спілкування з однолітками як на фактор дискомфорту.

Безпека в умовах надзвичайних ситуацій та використання інформаційних технологій: переважна більшість батьків (99.08%) стверджують, що їхніх дітей ознайомлювали з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Вчителі також підтверджують високий рівень обізнаності учнів у цьому питанні. Безпечне використання Інтернету: більшість вчителів (68%) вважають, що в ліцеї забезпечений безпечний доступ до мережі Інтернет. Проте, значна частина батьків (25.69%) не знає, чи проводиться інформаційна робота з ними щодо безпечного користування Інтернетом. Це свідчить про потенційні прогалини в комунікації між ліцеєм та батьківською громадою.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що освітнє середовище КЗ ЛОР "Обласний науковий ліцей" характеризується в основному позитивними показниками безпеки. Однак, для створення максимально безпечного та комфортного освітнього середовища, необхідно звернути увагу на виявлені проблемні аспекти та вжити відповідних заходів для їх вирішення.

Також, аналіз анкетування показав, що в цілому в ліцеї спостерігається позитивна динаміка у формуванні довірливих відносин між усіма учасниками освітнього процесу, тобто **освітнє середовище Довіри є сформованим**. Більшість респондентів висловили довіру до педагогів, адміністрації та один до одного. Однак, є певні аспекти, які потребують уваги для подальшого зміцнення довіри.

Довіра між учнями та педагогами: найбільшою довірою серед учнів користуються класні керівники – саме до них найчастіше йдуть діти зі своїми питаннями (32.33%). Лише невелика частина учнів (10.53%) відчуває довіру до керівництва ліцею – директора та заступників. Декілька вчителів також мають авторитет серед учнів (23.31%), але, на жаль, є й такі, кому довіряють зовсім мало (9.02%). Тривожним є те, що майже чверть учнів (24.81%) зізналися, що взагалі не бачать серед педагогів тих, кому могли б довіритися.

Щодо вчителів, то переважна більшість з них (96%) переконані, що випадків неповаги до учнів з їхнього боку не буває. Однак, невелика частка (4%) все ж визнає, що інколи трапляються ситуації, коли педагоги поводяться не зовсім коректно з дітьми.

Самі ж вчителі стверджують, що учні досить часто (28%) або інколи (72%) звертаються до них за допомогою чи порадою. При цьому, більшість педагогів (80%) запевняють, що завжди готові вислухати та допомогти учневі, якщо в нього є питання.

Довіра між батьками та педагогами: 24.81% учнів вважають, що їхні батьки довіряють усім педагогам. Найбільша частка учнів (40.60%) думає, що батьки довіряють більшості вчителів. При цьому, є й ті, хто вважає, що батьки довіряють лише деяким вчителям (9.02%) або що це залежить від ситуації (21.05%). 4.51% учнів вважають, що їхні батьки зовсім не довіряють вчителям. Самі ж вчителі оцінюють ситуацію більш оптимістично: 72% з них вважають, що батьки довіряють усьому педагогічному колективу, і лише 28% думають, що довіра є лише до більшості вчителів.

Довіра між учнями: більшість батьків (67.89%) вважають, що однокласники їхньої дитини мають товариські та довірливі відносини. Цікаво було також дізнатися, як реагують однокласники на помилки у відповідях. Виявилося, що в більшості випадків (50.38%) діти намагаються допомогти та підказати. Значна частина класу (27.82%) ставиться до помилок нейтрально. Але є й негативні моменти: 18.05% учнів розповіли, що над помилками можуть посміятися, а 2.26% стикалися навіть з випадками висміювання тих, хто помилився.

Прозорість оцінювання: важливим аспектом довіри є прозорість системи оцінювання. Більшість батьків (70.64%) вважають, що в ліцеї оцінки

виставляються чесно та зрозуміло. Але є й ті, хто має сумніви: 16.51% батьків вважають, що прозорість є не завжди, а 2.75% – що її немає зовсім. Десята частина батьків (10.09%) не змогла чітко відповісти на це питання. Учні також висловили свою думку щодо справедливості оцінювання. Майже половина з них (48.87%) вважають, що всі вчителі ставляться до них об'єктивно. Проте, значна частина (30.83%) каже, що справедливість оцінювання залежить від конкретного вчителя. Дехто з учнів (12.03%) зізнається, що їм важко судити, оскільки вчителі не завжди пояснюють, за що саме поставили ту чи іншу оцінку. І, на жаль, є учні, які стикаються з несправедливістю: 4.51% вважають, що окремі вчителі упереджені, а 3.76% – що більшість вчителів мають улюбленців і ставлять оцінки необ'єктивно.

Проблемними аспектами є: певний відсоток учнів (24.81%) не довіряють нікому з педагогів; 12.03% учнів вважають, що їм важко сказати, чи оцінюють їх справедливо, оскільки вчителі не пояснюють свої оцінки.

Аналіз результатів е-анкетування учнів, вчителів та батьків свідчить про те, що **Демократичне освітнє середовище** в Комунальному закладі Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" є **сформованим**, проте потребують подальшого вдосконалення. Цей висновок ґрунтується на тому, що переважна більшість показників, які характеризують згуртованість спільноти, участь у прийнятті рішень, відкритість керівництва, діяльність органів самоврядування та прозорість управлінських процесів, свідчать про позитивну динаміку розвитку демократичного середовища у ліцеї. Водночас окреслено низку викликів, що вимагають комплексного реагування.

Згуртованість спільноти та участь в освітньому процесі: за результатами опитування, більшість педагогів відчують єдність цілей у колективі. 92% вчителів вважають, що ліцей функціонує як згуртована спільнота. Водночас 8% обрали варіант «радіше так», що вказує на незначні розбіжності у баченні спільних цілей. Батьки у свою чергу продемонстрували трохи нижчий рівень згуртованості (63,3%), при цьому частина з них (28,44%) обирають відповідь «швидше так, ніж ні», 23,85% вважають, що рішення у закладі приймаються виключно педагогами, а 4,59% не поділяють спільні цінності. Це може свідчити про те, що частина батьків відчуває себе менш залученою до ліцейного життя або не завжди розуміє, як саме ухвалюються рішення. Учні в цілому позитивно оцінюють співпрацю з класними керівниками (72% педагогів залучають учнів до обговорення позаурочних заходів), однак 22,56% учнів вказують на відсутність своєї участі у плануванні.

Відкритість керівництва та свобода висловлювання: керівництво ліцею, за результатами опитування, демонструє помітну відкритість до діалогу. Серед педагогічного колективу 72,00% однозначно підтверджують доступність

керівництва, при цьому 56,00% впевнені у повному врахуванні своїх пропозицій, тоді як 40,00% відзначають лише часткове їх врахування. Серед батьківської спільноти 59,63% визнають відкритість керівництва, з них 63,30% отримують відгук на свої пропозиції від класних керівників, проте 33,03% відчують недостатню увагу до своїх ініціатив.

Аналіз свободи висловлювання виявляє деякі розбіжності. Серед педагогів 48,00% можуть без вагань висловлювати позицію, що відрізняється від думки адміністрації, але 12,00% уникають відкритої критики. У батьківському середовищі 59,63% почуваються вільно у висловлюванні несхожих поглядів, але 33,03% обирають обережнішу позицію через побоювання непорозумінь. Водночас 92,00% учнів зазначають, що мають можливість висловлювати свою думку, однак, 27,82% стикаються з труднощами у захисті своїх прав, 15,79% утримуються від висловлювань через побоювання перед реакцією педагогів, 10,53% вважають, що їхню думку враховують не завжди, а 2,26% стикаються з ігноруванням їхньої позиції. Хоча загальний рівень відкритості є прийнятним, важливо створити більше можливостей для зворотного зв'язку і забезпечити, щоб думка учнів мала більшу вагу при прийнятті рішень.

Демократичність виборчих процесів та ефективність самоврядування: аналіз даних свідчить, що виборчі процеси в закладі організовані на високому рівні: 96% педагогів, 87,22% учнів та 79,82% батьків підтверджують їх прозорість. Лише 4% педагогів та 12,78% учнів зазначають незначні порушення. Проте рівень участі залишається недостатньо високим. Серед учнів лише 48,12% брали участь у виборах старости класу та 57,8% батьків - у виборах класного комітету. Діяльність органів самоврядування оцінюється дещо неоднозначно. З одного боку, 36,84% учнів відзначають організацію цікавих заходів, 30,83% - захист їхніх інтересів. З іншого - 12,03% вважають цю діяльність формальною, а 5,26% взагалі не бачать у ній сенсу. Важливо, що 53,38% учнів відзначають, що вчителі завжди враховують думку самоврядування, хоча 2,26% стикалися з її ігноруванням.

Рівень поінформованості та участь у плануванні: опитування показує, що найбільш інформативним джерелом для вчителів і батьків залишається щорічний звіт керівника. Вчителі найчастіше дізнаються про рішення через щорічний звіт директора (88%) та офіційні джерела (сайт, соцмережі - 56%). Батьки отримують інформацію переважно через щорічні збори (53.21%), класних керівників (22.94%) та офіційний сайт (16%). Водночас 20,3% учнів вважають звітність недостатньою та 22,56% учнів не проявляють значного інтересу до цієї інформації.

Вчителі найактивніше беруть участь у створенні річного плану закладу (72%) та виховних програм (64%). Однак, лише 28% вчителів беруть

безпосередню участь у розробці стратегії розвитку закладу. Батьки здебільшого не залучені до розробки документів (73.39%), окрім окремих випадків (наприклад, правил поведінки — 12.84%).

Отже, аналіз результатів е-анкетування показує, що у Комунальному закладі Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" сформовано базове демократичне середовище, в якому підтримується достатня відкритість керівництва, прозорість виборчих процедур, функціонування органів самоврядування та загальна згуртованість педагогічної спільноти. Ключем до сталого розвитку демократичного освітнього простору є послідовна робота з підвищення участі всіх учасників процесу, відкритість до діалогу та побудова довіри на всіх рівнях.

Патріотичне освітнє середовище у КЗ ЛОР «Обласний науковий ліцей» є **сформованим** та орієнтованим на формування ідентичності політичного українця). Це проявляється у наступних показниках: спілкування у закладі ведеться виключно українською мовою (на уроках, у позаурочний час та у позанавчальний час). Про це проголосували 100% респондентів.

Чи брала Ваша дитина участь цього або минулого року в заходах, орієнтованих на пізнання історії України, чи відвідувала історичний або краєзнавчий музей, музей-садибу когось з історичних діячів тощо? На це питання дали ствердну відповідь 94,5% опитаних. Це свідчить про те, що у закладі освіти такі заходи організовують так само часто, як і до повномасштабного вторгнення в Україну військ РФ.

Як Ваша дитина реагувала на заходи патріотичного спрямування (вшанування героїв, відвідини музеїв, зустрічі з фахівцями з історії, культури і господарського життя України), які проводили у закладі цього і минулого року? На це запитання отримали наступні відповіді: 37,61% - із захопленням, брали активну участь в організації цих заходів; 53,21% - з цікавістю, постійно відвідували такі заходи; лише 8,26% відвідували такі заходи вибірково. Це свідчить про активну громадянську позицію опитаних респондентів.

Чи відомі Вам минуло- або цьогорічні випадки неповаги до державних символів України, наприклад, під час виконання у закладі освіти гімну, виносу/підняття прапора? На це питання переважна більшість опитаних – 95,41% відповіли, що учасники освітнього процесу шанобливо ставляться до державних символів України. Виявлені результати свідчать про поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба), вшанування героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи (місця пам'яті, заходи). У закладі освіти забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки

історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо).

Чи Вам подобається, як минулого календарного року організовували шкільні заходи до важливих днів чи пам'ятних дат (наприклад, Шевченківські дні, Різдвяні свята, дні пам'яті жертв Голодомору, Небесної сотні)? – 80,45% опитаних відповіли, що найчастіше подобалося, а 9,02% - тільки, якщо самі готували програму. Це свідчить про серйозний підхід до організації виховної роботи у закладі освіти.

Як упродовж минулого навчального року реагували керівники закладу освіти на пропозиції учнів долучитись до благоустрою його території чи навколишнього громадського простору, організувати цікаві для школярів патріотичні заходи? Найчастіше підтримували – 53,38%, деколи підтримували (допомогли втілити задумане) – 30,08%. Однак досить великий відсоток – 9,77 – жодних заходів не ініціювали.

Чи була у школі минулого навчального року або нещодавно можливість поспілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько-українській війні? На це запитання 67,67% відповіли, що такі заходи проводилися частіше, ніж до повномасштабного вторгнення. Проте значна кількість респондентів (18,80%) відповіла, що такі зустрічі зовсім не мали місця.

Анкетування, проведене серед учнів, учителів та батьків, дає змогу оцінити що **Культуротворче середовище** (культурна активність, дотримання академічної доброчесності, організація позаурочних заходів, а також участь у житті закладу освіти) є **сформованим**. Загальні результати свідчать про високий рівень залученості, позитивне ставлення до виховних ініціатив, але й виявляють окремі зони для вдосконалення – зокрема щодо розширення участі учнів у культурних заходах і кращої інформованості про можливості, які надає шкільне середовище.

Фізична активність поза уроками: аналіз відповідей вчителів дозволяє зробити висновок, що фізична та рухова активність учнів забезпечена на належному рівні. Найчастіше використовуються спортивне обладнання в приміщеннях (76%), інвентар для секцій та спортивний зал(68%). Особливо популярними серед учителів є піші мандрівки, екскурсії (80%), які зазвичай проводяться з великою зацікавленістю.

Щодо академічної доброчесності, респонденти з числа вчителів, батьків та учнів демонструють спільне розуміння її значення. Абсолютна більшість учителів (88%) наполягає на самостійному виконанні завдань, створюють умови, які унеможлиблюють списування (52%), а також формують у дітей навички правильного використання джерел інформації (64%). Батьки підтверджують це

спостереження, зазначаючи справедливую оцінку знань та прозорість підходів у проведенні конкурсів і олімпіад (40,37%), вважають, що вчителі не допускають списування (44,95%), вказують на завдання, які унеможлиблюють шахрайство (33,94%). Своєю чергою, більшість учнів стверджує, що виконують творчі завдання самостійно (55,64%), хоча частина все ще вдається до списування (7%), особливо у випадку браку часу або низької мотивації. Разом з тим, третина респондентів-учнів (33,08%) зізнається у використанні сторонніх джерел або готових матеріалів. Це свідчить про сформовану культуру академічної доброчесності, яка, однак, потребує подальшого зміцнення через системну роботу з розвитку критичного мислення, аналізу першоджерел та усвідомлення авторського права.

Форми групової роботи та розвиток компетентностей: опитування засвідчує, що значна частина учителів практикує роботу в парах (52%) або групах (76%), особливо у завданнях на аналіз (72%), узагальнення та порівняння (80%). Найчастіше така форма застосовується на уроках іноземних мов (69,17%), літератури (46,62%), історії (30,08%), української мови (31,58%). Водночас, на уроках точних наук, таких як математика (11,28%), фізика (10,53%) чи хімія (6,77%), вона є менш поширеною. Таким чином, можна говорити про позитивну динаміку в інтеграції групових методик у навчальний процес, проте варто стимулювати розширення цієї практики на інші предмети та роботу над міжпредметними проектами.

Участь у позаурочних заходах є ваговою складовою шкільного життя. Учні вказують на велике задоволення від участі в походах (79,70%), екскурсіях (57,14%), відвідуваннях театру, музеїв (47,37%). Велика частина заходів організовується на добровільних засадах, що підтверджують як учителі (72%), так і батьки (55,05%). Утім, близько п'ятої частини учнів визнають, що не цікавляться жодною з форм позаурочної активності, що свідчить про наявність внутрішньої «групи ризику» – дітей, які з певних причин залишаються осторонь шкільного життя. Важливим позитивним показником є й той факт, що учні мають можливість самостійно організовувати заходи або брати на себе часткову відповідальність у їхньому проведенні, що формує лідерські навички та вчить самоорганізації.

Роль ліцейної бібліотеки: окрему роль у формуванні освітнього середовища відіграє ліцейна бібліотека. Вчителі визнають її як один із центрів освітньої підтримки – як у традиційному (література, періодика) (88%), так і в сучасному (електронні ресурси (72%), архіви (44%)) форматах. Водночас, учні здебільшого використовують бібліотеку для отримання підручників (63,16%) і значно рідше – для читання художньої літератури (24,81%) або виконання дослідницьких завдань (8,27%). Це може свідчити про недостатнє уявлення про

всі функції бібліотеки або про потребу в її технічному оновленні, популяризації серед учнів старших класів.

Розвиток особистості: які риси формуються в ліцеї? Анкетування також дозволило виявити, які особистісні якості найчастіше розвиваються в учнів завдяки ліцейному середовищу. Найбільш вираженими є впевненість у собі (вчителі – 92%, батьки – 72,48%), відповідальність (вчителі – 88%, батьки – 79,82%), сміливість (вчителі – 68%, батьки – 58,72%) і почуття власної гідності (вчителі – 48%, батьки – 50,46%). Усі групи респондентів погоджуються з цим, що свідчить про узгодженість педагогічного впливу і ціннісних орієнтирів. Водночас, менш вираженою є підприємливість (вчителі – 24%, батьки – 32,11%), що дає підстави для розробки нових освітніх форматів, спрямованих на розвиток ініціативності, практичного мислення, вміння брати на себе відповідальність за нові ідеї.

Окрему увагу у межах дослідження було приділено питанню рівня підготовки учнів до вступу у вищі навчальні заклади та їхньої участі у додаткових освітніх активностях. Згідно з отриманими результатами, 45,86% опитаних вважають, що знань, здобутих у школі, цілком достатньо для успішного вступу, ще 33,83% частково поділяють цю думку. Таким чином, майже 80% учнів позитивно оцінюють рівень своєї навчальної підготовки. Водночас 14,29% респондентів сумніваються в достатності знань (відповіді «Радше ні, ніж так» і «Ні, недостатньо»), що вказує на існування певного запиту на посилення освітнього супроводу старшокласників.

Важливо зазначити, що майже всі учні (понад 83%) все ж таки вдаються до додаткової підготовки до ЗНО/НМТ у різних форматах. Зокрема, 39,10% займаються самостійно з використанням онлайн-ресурсів і бібліотек, 33,83% відвідують заняття з репетиторами. Лише 16,54% не займаються додатково. Ці цифри свідчать про зростаючу роль індивідуальної та позашкільної освітньої підтримки у підготовці до вступної кампанії. Така ситуація створює запит на впровадження безоплатних або доступних форматів підготовки до зовнішнього оцінювання в межах навчального закладу – через факультативи, освітні клуби або співпрацю з онлайн-платформами.

Узагальнюючи результати дослідження, можна констатувати, що комунальний заклад Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" демонструє високий рівень розвитку позаурочного середовища, відповідальне ставлення до академічної доброчесності, сприятливе педагогічне середовище для формування моральних та вольових рис. Водночас, актуальними залишаються завдання щодо залучення менш активних учнів, осучаснення функціоналу бібліотеки, розширення практик групової роботи у навчанні та розвитку підприємницьких компетентностей.

Аналіз результатів е-анкетування учнів, вчителів та батьків свідчить про те, що **Відкрите освітнє середовище** в Комунальному закладі Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" є **сформованим**. Цей висновок ґрунтується на тому, що переважна більшість показників, що характеризують інклюзивність, співпрацю з родинами та громадою, а також партнерські зв'язки, демонструють позитивні відповіді на рівні понад 50% від опитаних у відповідних групах. Спостерігається високий рівень залучення батьків до життя ліцею, позитивне ставлення до учнів з ООП та ВПО, активна взаємодія з громадськістю та іншими освітніми установами.

Ставлення до учнів-ВПО: більшість учнів (52.63%) та батьків (56.88%) відзначають, що однокласники активно спілкуються з дітьми-ВПО як у ліцеї, так і поза нею. Нейтральне ставлення, коли спілкуються так само, як і з іншими, відзначили 29.32% учнів та 26.61% батьків. Вчителі також високо оцінюють інтеграцію: 64% вважають ставлення таким самим, як до інших, а 36% відзначають особливу зацікавленість та бажання допомогти їм інтегруватися. Учні, які самі є ВПО, підтверджують доброзичливе ставлення до себе. Батьки дітей-ВПО також вказують на доброзичливість. Це свідчить про успішну адаптацію та інтеграцію дітей, що вимушено змінили місце проживання, в ліцейний колектив.

Співпраця з батьками: підтримка ініціатив батьків – переважна більшість батьків (72.48%) відчуває, що їхні ініціативи щодо покращення шкільного середовища знаходять підтримку та заохочення з боку педагогів. Ще 20.18% вказують на підтримку за певних умов. Це свідчить про відкритість адміністрації та колективу до пропозицій батьків. Довірливі взаємини – 65.14% батьків характеризують стосунки з педагогами та дирекцією як відкриті та довірливі, де проблеми вирішуються спільно. Ще 33.03% схиляються до такої оцінки ("радіше так"). Залученість батьків до ліцейних справ – вчителі високо оцінюють активність батьків: 68% вказують, що більшість батьків задіяна, а 24% відзначають активність батьківських комітетів. Самі батьки також підтверджують свою участь: 37.61% вважають батьків найчастіше задіяними, а 36.70% – що принаймні частина батьків є активними учасниками. Також 64% вчителів вказують на участь батьків у виховних справах. Найпопулярнішими формами роботи вчителів з батьками є батьківські збори (використовують 92% вчителів, 83.49% батьків підтверджують їх проведення), індивідуальні зустрічі (76% вчителів, 13.76% батьків згадують їх), залучення батьків до організації заходів (52% вчителів, 28.44% батьків), вивчення думки (48% вчителів, 11.93% батьків) та спілкування через електронні засоби зв'язку (відзначають 45.87% батьків). Більш ніж половина батьків (54.13%) вважає, що дирекція погоджувала свої рішення з батьківським комітетом. Батьки дуже позитивно оцінюють

зусилля педагогів в організації позаурочних заходів: 85.32% вважають, що педагоги дбали про їх організацію успішно.

Співпраця з громадою та партнерами: абсолютна більшість вчителів (92%) та значна частина батьків (64.22%) підтверджують, що учні мали можливість спілкуватися з громадськими активістами, волонтерами, захисниками частіше, ніж раніше. Волонтерство – у ліцеї активно практикується педагогічне та учнівське волонтерство. 76% вчителів стверджують, що волонтерство пропагується, організовуються акції та підтримуються ініціативи учнів. Ще 24% відзначають, що волонтерські акції проводяться час від часу. Міжшкільне партнерство – ліцей підтримує сталі стосунки з іншими школами. 62.41% учнів відзначають неодноразові зустрічі та спільні заходи. 88% вчителів підтверджують періодичне проведення заходів спільно з іншими освітніми установами та ГО.

Проведене е-анкетування також показало більш нейтральні та частково-сформовані аспекти, такі як:

Рівень участі батьків у позаурочних заходах: дані учнівського опитування показують неоднозначну картину: хоча 13.53% вказали, що рідні завжди беруть участь, коли їх запрошують, і 21.80% – коли мають час, досить велика частка (57.14%) зазначила, що їхні рідні не брали участі в таких заходах. Це може бути пов'язано з різними факторами – від високої зайнятості батьків до специфіки заходів чи недостатнього інформування про заходи.

Поінформованість про батьківське самоврядування: Викликає занепокоєння той факт, що 39.45% батьків не мають інформації про діяльність органу батьківського самоврядування. Також 33.94% батьків не знають, які саме рішення адміністрація має узгоджувати з батьківським комітетом. Це свідчить про необхідність покращення комунікації між батьківським самоврядуванням, адміністрацією та загальною спільнотою батьків, а також, можливо, про потребу активізації роботи самого органу самоврядування. Водночас, ті батьки, що поінформовані, відзначають корисні дії комітету: допомога в організації заходів (31.19%), відстоювання інтересів (30.28%), інформування про права (19.27%), захист у конфліктах (13.76%).

Комунальний заклад Львівської обласної ради "Обласний науковий ліцей" демонструє сформоване відкрите освітнє середовище, що характеризується високим рівнем партнерства з батьками та громадою, інклюзивною атмосферою та активними зовнішніми зв'язками. Позитивні тенденції значно переважають. Однак, для подальшого розвитку необхідно звернути увагу на підвищення рівня залученості всіх батьків до шкільного життя, покращення їхньої поінформованості про механізми батьківського самоврядування та організованих позаурочних заходах.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного анкетування, можна зробити висновок, що, загалом, Комунальний заклад Львівської обласної ради «Обласний науковий ліцей» демонструє сформоване та переважно позитивне освітнє середовище, яке відповідає ключовим регіональним стандартам. Ліцей має сильні сторони у вихованні патріотизму, забезпеченні базової безпеки та відкритості до співпраці з батьками та громадою. Відзначається високий рівень академічної підготовки учнів до вступу у вищі навчальні заклади та активна позаурочна діяльність.

- **Безпека та комфорт:** у ліцеї забезпечено комфортні фізичні умови та високий рівень ознайомлення учнів з правилами безпеки.
- **Довіра:** між учасниками освітнього процесу панують переважно довірливі та дружні стосунки, а система оцінювання сприймається більшістю як чесна.
- **Демократія:** керівництво відкрите до діалогу, виборчі процеси прозорі, а педагогічний колектив демонструє згуртованість.
- **Патріотизм:** у закладі панує україномовне середовище, виховується шанобливе ставлення до державних символів, а учні активно долучаються до патріотичних заходів.
- **Культуротворчість:** забезпечено належні умови для фізичної активності, підтримується академічна доброчесність, а учні з задоволенням беруть участь у позаурочних заходах, розвиваючи важливі особистісні якості та отримуючи якісну підготовку до майбутнього.
- **Відкритість:** ліцей активно співпрацює з батьками та громадою, створюючи інклюзивну атмосферу та підтримуючи позитивне ставлення до всіх учнів.

Незважаючи на загалом позитивну картину, існують аспекти, що потребують системної уваги та вдосконалення. Однією з наскрізних тем є комунікація: хоча відкритість декларується, є прогалини в інформуванні батьків щодо безпеки в Інтернеті, діяльності батьківського самоврядування та критеріїв оцінювання для деяких учнів.

Також спостерігається нерівномірне залучення різних учасників освітнього процесу: частина учнів залишається осторонь позаурочного життя або не відчуває довіри до всіх педагогів, а участь батьків у деяких шкільних активностях та процесах прийняття рішень могла б бути вищою. Хоча демократичні процедури впроваджені, реальна участь у виборах та вплив учнівського самоврядування потребують посилення.

Ключовими напрямками для подальшого розвитку ліцею є:

- покращення комунікаційних стратегій з усіма учасниками освітнього процесу;

- забезпечення більш активного та рівномірного залучення учнів і батьків до шкільного життя та прийняття рішень;
- зміцнення культури довіри та взаємоповаги на всіх рівнях;
- усунення виявлених недоліків у фізичному середовищі.

Загалом, «Обласний науковий ліцей» має міцну основу для подальшого зростання та вдосконалення, з чітким розумінням своїх сильних сторін та визнанням аспектів, що потребують уваги.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Провівши аналіз сформованості освітнього середовища Комунального закладу Львівської обласної ради «Обласний науковий ліцей», можна сформулювати ряд таких рекомендацій, які б стосувалися усіх учасників навчально-виховного процесу:

Освітнє середовище	Рекомендації для покращення освітнього середовища
Безпечне	1. Посилити контроль за температурним режимом у навчальних кабінетах, особливо в зимовий період. 2. Провести аудит санітарно-гігієнічного стану туалетних кімнат та вжити заходів для усунення неприємних запахів. 3. Розробити та впровадити програму навчання педагогів навичкам позитивної комунікації з учнями. 4. Активізувати роботу психологічної служби, посилити профілактичну роботу серед учнів щодо попередження вживання алкоголю, наркотиків та тютюнопаління; організувати чергування педагогів та батьків поблизу ліцею з метою запобігання курінню. провести додаткові інформаційні заходи для батьків щодо безпечного використання Інтернету; регулярно оновлювати програмне забезпечення та технічні засоби захисту інформації.
Сповнене довіри	1. Працювати над тим, щоб підвищити довіру учнів до всіх педагогів, а не лише до класних керівників. 2. Забезпечити прозорість та справедливість оцінювання, щоб уникнути упередженого ставлення до учнів; активно боротися з будь-якими проявами неповаги до учнів. 3. Посилити комунікацію між ліцеєм та батьками, щоб підвищити рівень їхньої довіри до вчителів.
Демократичне	1. Залучати представників усіх груп до розробки стратегії розвитку, правил поведінки, річного плану заходів ліцею. 2. Запровадити систему оцінки ефективності учнівського самоврядування. 3. Провести тренінги з толерантної комунікації для педагогів. 4. Організувати для учнів інформаційні заняття та виховні години з правозахисту, створити механізм безпечного повідомлення про порушення.

Патріотичне	1.Адміністрації ліцею частіше залучати учнів та батьків до підготовки та проведення заходів патріотичного спрямування; активніше забезпечити участь волонтерів, воїнів ЗСУ у різноманітних зустрічах з батьками та учнями.
Культуротворче	1.Активізувати профілактику порушень академічної доброчесності через тематичні заняття, тренінги, спрямовані на розвиток критичного мислення та інформаційної етики. 2.Підвищити залучення учнів до позакласного життя через опитування інтересів, створення нових форматів клубів та ініціатив, зокрема на основі запитів учнів, що раніше не були охоплені активностями. 3.Стимулювати поширення групових форм навчання на всіх предметах, зокрема в точних і природничих науках, використовуючи елементи проєктного та проблемного навчання. 4.Посилити роботу над розвитком підприємницьких, ініціативних і організаторських навичок через гурткову діяльність, участь у конкурсах. 5.Розробити систему підтримки та супроводу учнів, не задіяних у жодній активності, з урахуванням їхніх особистісних потреб та потенціалу.
Відкрите	1.Планувати заходи з залученням батьків до життя ліцею. 2.Органу батьківського самоврядування активніше звітувати про свою діяльність (через ліцейний сайт, батьківські групи, збори).